Република Србија
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III-2 У. 20427/19
Дана 01.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд у већу судија: Гордана Николић Врбашки, председник већа, Јелена Искић и Љиљана Коруга, чланови већа, са судским саветником Јеленом Илић, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца АА из ..., ..., коју заступа Урош Кеча, адвокат из Новог Сада, Булевар ослобођења 79, против туженог Министарства финансија Републике Србије, ради поништаја решења број 46-00-02155/2016-13 од 23.10.2019. године, у правној ствари враћања одузете имовине, након одржане усмене јавне расправе 31.05.2023. године, на нејавној седници већа одржаној 01.06.2023. године, донео је

П Р Е С У Д У

Тужба **СЕ ОДБИЈА.**

Захтев тужиоца за накнаду трошкова управног спора **СЕ ОДБИЈА.**

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац АА из ... да заинтересованом лицу Републици Србији на име накнаде трошкова управног спора исплати износ од 16.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Оспореним решењем одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца изјављена против решења Агенције за реституцију, Подручне јединице Нови Сад, број 46-041897/2014 од 23.11.2016. године, којим је одбијен захтев поднет од стране АА, број 46-041897/2014 од 03.03.2014. године за враћање одузете имовине, односно обештећење иза бившег власника АА из ..., и то зграде у ..., ..., на катастарској парцели старог стања број ... уписано у зкњ. ул. бр. ... К.О. Нови Сад као оранице, ливада кућа и

двориште на парцела старог стања број ..., ..., ... и ..., све уписане у зкњ. ул. бр. ... К.О. Нови Сад, као неоснован у целости.

Тужбом, поднетом Управном суду 20.12.2019. године, тужилац оспорава законитост решења туженог органа због погрешне примене материјалног права, повреде правила поступка, непотпуно и нетачно утврђеног чињеничног стања и прекорачења законског овлашћења. Истиче да задужбина тужиоца представља црквену задужбину, те да задужбинама од оснивања па до подношења тужбе управља ББ, што је од кључне важности за правилно утврђивање чињеница активне легитимације у поступку реституције. Ова чињеница је утврђена актом надлежног органа СПЦ потврде Патријаршког Одбора СПЦ број 342 од 15.03.2017. године. Истиче да је оспорено решење у супротности са одлуком Уставног суда Уж. 8466/12 од 22.06.2015. године јер је задужбина тужиоца прописаним доказима доказала да је наставила са радом пошто је претходно обновила свој рад све у складу са прописима задужбине те тиме и доказала своју активну легитимацију. Указује на акт Министарства културе и информисања од 10.07.2018. године са изводом из регистра тог Министарства за Задужбину тужиоца. Наводи да задужбина и на дан подношења тужбе има активан статус што се види из Извода са интеренет странице АПР-а регистра задужбина и фондација од 18.12.2019. године. Истиче да је задужбина активно легитимисана у поступку реституције па тужени није правилно применио материјално право из члана 5. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. Наводи да се из тачке 1. диспозитива акта о одузимању првостепене одлуке Градксог народног одбора Нови Сад број 8184/46 од 14.02.1946. године за предметно земљиште у коју исправу је тужени извршио увид, а која је потврђена коначном одлуком Окружног аграрног суда у Новом Саду број 2223 од 01.03.1946. године и у којој је наведено да је акт о одузимању из тачке 1. диспозитива да се власником предметне непокретности сматра задужбина тужиоца, односно да је предметна имовина заправо одузета у предметном делу задужбини тужиоца и да се та задужбина наводи у диспозитиву тог решења. Додаје да је чињеница да је задужбина тужиоца под управљањем наведене Црквене општине утврђена на основу потврде СПЦ Патријаршког управног одбора од 15.03.2017. године, у коју је тужени извршио увид. Додаје да је из решења о национализацији НО Општине Нови Сад број 10980/59 од 19.11.1959. године за предметну зграду у којој је акт о одузимању тужени извршио увид утврђено да је стварни власник предметне имовине задужбина тужиоца и да је Српска православна црквена општина у Новом Саду управитељ ове задужбине. Указује и на реферат Градског народног одбора Нови Сад од 19.01.1946. године који је раније прочитан у доказном поступку од стране првостепене Агенције и исто се утврђује да је предметно земљиште, уочи одузимања имовине према тада важећем земљишнокњижном стању било у својини ове задужбине, као и да је на предметној имовини Православна црквена општина само вршила послове управљања. Додаје чак и да је предметна имовина одузета од цркве која управља задужбином Врховни касациони суд је у другом поступку реституције заузео правно становиште да се и тада одузета имовина враћа задужбини која управља задужбином. Истиче да су оспореним решењем повређена правила поступка јер пуномоћник тужиоца није могао да се изјасни о свим чињеницама на расправи која је одржана 16.08.2016. године. Истиче да је оспорено решење захваћено повредом начела заштите права странака из члана 6. став 1. и става 3. Закона о општем управном поступку као и члана 8. и члана 55. став 1. тачка 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу и члану 3. Правилника о

пружању стручне помоћи подносиоцима захтева и обвезницима враћања. Додаје да првостепени орган није пружио потребну стручну помоћ задужбини тужиоца и позива се на судску праксу из пресуде Врховног касационог суда Узп 169/19 од 11.07.2019. године којим је укинута пресуда Управног суда 25 У. 1464/16 од 01.03.2019. године из разлога што Агенција за реституцију није пружила стручну помоћ подносиоцима захтева нити је по служеној дужности од обвезника враћања или трећег лица захтевала доказ. Истиче да је тужени погрешно закључио да је задужбина престала са радом, а што је у супротности са чињеницама које је тужени утврдио читањем јавних исправа надлежног регистра фондација код АПР-а за ову задужбину. Сматра да је правно неодрживо и у супротности са чланом 42. став 4. тачка 4. у вези са ставом 3. тачка 6. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу када тужени правну везу задужбине тужиоца са бившим власником и његову активност утврђује супротно регистарском стању ове задужбине код Регистра задужбина и фондација, те супротно наведеним јавним исправама сматра да тужени није правилно применио ни одредбу члана 68. став 1. важећег Закона о задужбинама и фондацијама а што указује на прекорачење границе законског овлашћења туженог који није стварно надлежан за послове уписа и вођења регистра задужбина и фондација код АПР-а. Истиче да тужени није применио одредбе прописа којима се прописује поступак реституције и уписа задужбине у АПР-а регистра задужбина и фондација код органа који тај поступак и регистре воде односно није применио члан 24. став 1. и став 4. важећег Закона о задужбинама и фондацијама и Закон о поступку регистрације у АПР-у, ни члан 9. Правилника о ближој саджини и начину вођења регистра задужбина и фондација. Указује да је тужилац законом прописаним доказима доказао своју правну вези са бившим власником, а тиме и своју активну легитимацију, као и да није престао са радом и да није престао да постоји, па тужени није правилно применио члан 5. и 42. став 4. тачка 4. у вези са ставом 3. тачка 6. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. Задужбина тужиоца је доказала своју правну везу са бившим власником као и своју активност након одузимања и исправом, односно изводом из списка предмета из аналитичког инвентара за Фондове Ф1 магистрата и слободног краљевског рада Града Новог Сада Ф150 Градског поглаварства Нови Сад и Ф313 Народног ослободилачког одбора Нови Сад са пратећим дописом Историјског архива Нови Сад од 30.05.2017. године чиме је доказала да је извршила обавезу усклађивања и наставак свог рада на основу члана 68. став 1. важећег Закона о задужбинама и фондацијама, а самим тим и везу са бившим власником. Сматра да је тужени везу задужбине тужиоца са бившим власником и његово постојање, односно наводни престанак са радом утврдио супротно наведеним јавним исправама АПР-а регистра задужбина и фондација. Сматра да је оспорено решење у супротности са одлуком Уставног суда Уж. 2042/2012 од 02.10.2014. године јер тужени претходно у истој односно битно случној чињеничној и правној ситуацији донео другачије решење. Додаје да позивање туженог на пресуду Управног суда II-4 У. 12101/16 од 09.11.2017. године нема правног значаја за ову управну ствар јер та пресуда се не односи на поступак реституције и донета је у другој управној ствари на коју једино може се односити правно становиште које је заузео Управни суд. Предлаже да суд тужбу уважи, оспорено решење поништи и обавеже тужног да тужиоцу накнади трошкове управног спора за састав тужбе 16.500,00 динара и трошкове судске таксе по одлуци суда.

У одговору на тужбу тужени орган је у свему остао код разлога из образложења

оспореног решења, те је предложио да суд тужбу одбије као неосновану.

У одговору на тужбу заинтересовано лице Република Србија је, путем законског заступника Државног правобранилаштва, Одељења у Новом Саду, истакла приговор неблаговремености тужбе. Додаје да, уколико суд приступи одлучивању о тужбеном захтеву и поред изнетог приговора, сматра да је тужба неоснована јер је тужени орган у целини спровео поступак, у складу са важећим прописима и да је оспорено решење правилно донето и на основу правилно утврђеног чињеничног стања, уз правилну примену материјалног права. Предлаже да суд тужбу одбаци или одбије и обавеже тужиоца да заинтересованом лицу накнади трошкове управног спора на име састава одговора на тужбу у износу од 30.000,00 динара.

Пошто се у овој управној ствари ради о двостраначком предмету у ком је јавна расправа обавезна у смислу члана 34. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), суд је применом одредби члана 38. Закона о управним споровима одржао јавну расправу дана 31.05.2023. године у присуству пуномоћника тужиоца, а у одсутности уредно позваног туженог и законског заступника заинтересованог лица, који иако уредно позвани нису приступили, изостанак нису оправдали, нити су тражили одлагање расправе.

На усменој јавној расправи пуномоћник тужиоца је навео да остаје код тужбе, историјата тужбе и петитума тужбеног захтева и захтева за накнаду трошкова управног спора и то за састав тужбе износ од 16.500,00 динара, за приступ на расправу износ од 18.000,00 динара и таксе на тужбу и одлуку по одлуци суда.

Суд је ценио приговор неблаговремености тужбе истакнут у одговору на тужбу законског заступника заинтересованог лица Републике Србије, али је нашао да је неоснован, с обзиром да је тужба поднета поштом - препорученом пошиљком 20.12.2019. године, а да у спису нема доказа када је тужиоцу уручено оспорено решење.

Испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, у складу са одредбом члана 41. Закона о управним споровима, Управни суд је оценом навода тужбе, одговора на тужбу туженог и заинтересованог лица, навода пуномоћника тужиоца на усменој јавној расправи и списа предмета ове управне ствари, нашао да тужба није основана.

Из списа предмета и образложења оспореног решења произлази да се тужилац обратио првостепеном органу дана са захтевом за враћање одузете имовине, односно обештећење иза бившег власника АА, а предмет захтева је зграда у ..., ..., на катастарској парцели старог стања број ..., уписана у зкњ. ул. бр. ... К.О. Нови Сад, као оранице, ливада, кућа и двориште, на парцели старог стања број ..., ..., ... и ..., све уписане у зкњ. ул. бр. ... К.О. Нови Сад. Увидом у решење Народног одбора општине Нови Сад, Комисије за национализацију број 10980/59 од 19.11.1959. године, утврђено је да је 25.12.1958. године национализована и постала друштвена својина зграда у ..., ..., уписана у зкњ. ул. бр. ... К.О. Нови Сад 1, саграђена на парцели број ... у површини од 404 кв хв која је била грунтовно власништво ВВ. Увидом у коначну одлуку Окружног аграрног суда у Новом Саду, број 2223 од 01.03.1946. године

утврђено је да је овај суд одбио жалбу власника поседа ВВ, а одлуку Градског народног одбора Нови Сад, број 8184/48 од 14.02.1946. године потврдио је у целости. Из образложења наведене одлуке утврђено је да је предметна одлука донета у поступку утврђивања објеката аграрне реформе на поседу ВВ, те да је на име максимума остављено 10 ха у К.О. Нови Сад. Увидом у решење Агенције за привредне регистре Републике Србије, регистар задужбина и фондација, број БЗФ 215/2014 од 18.03.2014. године, утврђено је да је усвојена јединствена регистрациона пријава усклађивања правних лица и других субјекта и регистрација у јединствен регистар пореских обвезника, те да је у регистар задужбине и фондације регистрована АА, а као датум оснивања наведен је и датум 10.01.1884. године. Имајући у виду одредбе члана 35. и 47. Закона о враћању одузете имовине и обештећење, првостепени орган закључује да право на враћање имовине би имала задужбина која је у моменту подржављења била бивши власник одузете имовине, односно њен правни следбеник, те имајући у виду из приложене документације произилази да је предметна имовина одузета Српској православној црквеној општини Нови Сад, а не Задужбини Јована и Марије Трандафил, која је у захтеву наведена као бивши власник, првостепени орган је донео одлуку као у диспозитиву решења од 23.11.2016. године. Незадовољан овако донетим решењем, тужилац је поднео жалбу туженом органу. Одлучујући по наведеној жалби, тужени орган је утврдио да је одлука првостепеног органа правилна и сходно члану 230. став 1. Закона о општем управном поступку, жалбу одбио као неосновану.

Одредбом члана 5. став 1. тачка 1) и 2) Закона о враћању одузете имовине и обештећењу (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...85/15) прописано је право на враћање имовине или обештећење има: домаће физичко лице које је бивши власник одузете имовине, а у случају његове смрти или проглашења умрлим - његови законски наследници, утврђени у складу са прописима који уређују наслеђивање у Републици Србији и са одредбама овог закона и задужбина којој је одузета имовина, односно њен правни следбеник.

Према одредби члана 3. тачка 10. наведеног закона под “бившим власником” подразумева се физичко или правно лице које је било власник одузете имовине у моменту подржављења.

Имајући у виду утврђене чињенице и цитиране законске одредбе, по оцени суда, правилан је закључак туженог органа да захтев тужиоца за враћање имовине није основан. Ово стога што је у управном поступку утврђено да је имовина која је предмет реституције била у власништву Српске православне црквене општине, од које је и одузета, а да тужилац, односно његов правни следбеник, није био власник наведене имовине. Сходно изнетом, наведене парцеле нису одузете задужбини, па зато нису испуњени услови за враћање предметне имовине тужиоцу у смислу члана 5. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу.

Тужени орган је правилно оценио све наводе жалбе и за своју одлуку дао јасне и довољне разлоге, које у свему прихвата суд, налазећи да се наводима тужбе не доводи у сумњу правилност оспореног решења, јер је у управном поступку правилно и потпуно утврђено чињенично стање, извођењем свих расположивих доказа, а на основу датих

правилних и јасних разлога у образложењу решења.

Неосновани су наводи тужбе којима се указује да је у акту о подржављењу наведено да су предметне парцеле одузете од тужиоца. Ово стога што из акта о подржављењу - одлуке Окружног аграрног суда у Новом Саду, број 2223 од 01.03.1946. године којом је одбијена жалба власника поседа ВВ и потврђена одлука Градског народног одбора у Новом Саду број 8184/48 од 14.02.1946. године произилази да је предметна одлука донета у поступку утврђивања објеката аграрне реформе на поседу ВВ. Тужилац у току поступка није доставио доказе из којих произилази да је предметана имовина била у власништву задужбине која је правни предходник тужиоца.

Наводи тужбе којима се указује да је тужилац доказао да је правни следбеник претходног власника, односно задужбине којој је имовина одузета, али налази да то није од утицаја на доношење другачије одлуке у овој управној ствари, јер је у току управног поступка утврђено да је имовина одузета од ВВ, а не од задужбине чији је тужилац правни следбеник, па тужилац у смислу одредби Закона о враћању одузете имовине и обештећењу није активно легитимисан за подношење захтева за враћање одузете имовине.

Наводи тужбе којима се указује на пресуду Врховног касационог суда Узп. 175/2019 од 27.06.2019. године, одлуку Уставног суда Уж-8466/2012 од 22.06.2015. године и пресуду Управног суда у Новом Саду У. 17765/16 од 28.02.2019. године нису од утицаја на доношење другачије одлуке у овој управној ствари, јер се односе на битно другачију правну ситуацију, односно ситуацију у којој је доказано да је имовина која одузета од задужбине била у власништу задужбине, што у овом управном поступку и управном спору није утврђено.

Суд је ценио и остале наводе тужбе, али имајући у виду изнето, налази да су без утицаја на другачије одлучивање у овој управној ствари. Тужилац није навео ниједну нову околност, нити пружио нови доказ, који није цењен у спроведеном управном поступку, а који би могао да буде од утицаја на другачију одлуку.

На основу изнетог, ценећи да оспореним решењем није повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је, применом одредбе члана 40. став 2. Закона о управним споровима, одлучио као у ставу 1. диспозитива пресуде.

Имајући у виду успех у спору, суд је применом одредби члана 66, члана 67. и члана 74. Закона о управним споровима и сходном применом одредбе члана 153. став 1. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20), одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова управног спора и одлучио као у ставу 2. диспозитива пресуде.

Одлучујући о захтеву заинтересованог лица Репулике Србије за накнаду трошкова управног спора, имајући у виду да је тужба одбијена, Управни суд је обавезао тужиоца да заинтересованом лицу Репбулици Србији накнади трошкове управног спора у износу од 16.500,00 динара на име састава одговора на тужбу, сагласно

тарифном броју 43. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12...37/21) и одлучио као у ставу 3. диспозитива пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 01.06.2023. године, III-2 У. 20427/19

Записничар **Председник већа-судија**
Јелена Илић , с.р. **Гордана Николић Врбашки, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

СС